

Blandt de vigtigste overordnede ændringer er, at der indføres kvalificeret flertal i Rådet på alle spørgsmål, og at Europa-Parlamentet gøres til medlovgiver efter den almindelige lovgivningsprocedure i forbindelse med vedtagelse af al lovgivning inden for området. I dag gælder der enstemmighed for spørgsmål om indvandring, udsendelse og repatriering samt grænsekontrol med mulighed for overgang til kvalificeret flertal efter enstemmig beslutning. Det er allerede besluttet, at asylpolitikken overgår til fælles beslutningstagen og kvalificeret flertal efter vedtagelse af de grundlæggende asylregler. Europa-Parlamentet skal i dag som udgangspunkt kun høres, bortset fra dele af visumpolitikken, der pr. 1. maj 2004 overgik til fælles beslutningstagen, der svarer til forfatningstraktatens almindelige lovgivningsprocedure. Desuden indføres der med forfatningstraktaten almindelig domstolskontrol, hvor der i dag gælder visse særregler, bl.a. en begrænsning af nationale domstoles mulighed for forelæggelse af præjudicielle spørgsmål for EF-Domstolen.

Det almindelige princip om solidaritet og rimelig ansvarsfordeling, herunder vedrørende de finansielle aspekter, som kan være af stor betydning inden for grænsekontrol, asyl og indvandring, er som noget nyt udtrykkeligt fremhævet i art. III-268. Det bestemmes, at EU-retsakter på området skal indeholde passende bestemmelser om anvendelsen af princippet, når det er nødvendigt. Desuden fremhæves behovet for samarbejde med tredjelande inden for asyl- og indvandringspolitikken. Se art. III-266, stk. 2, litra g) og art. III-267, stk. 3.

Mere konkret kan der peges på følgende ændringer i de enkelte bestemmelser:

Grænsekontrol og visum

Forfatningstraktaten introducerer en målsætning og et retsgrundlag med henblik på gradvis indførelse af et integreret system for forvaltningen af de ydre grænser. Der er allerede på grundlag af den gældende traktat opnået enighed om at etablere et EU-grænsekontrolagentur med henblik på indførelse af et integreret system for forvaltningen af de ydre grænser. Grænsekontrolagenturet skal fremme samarbejdet mellem medlemslandene om grænsekontrol og skal ikke være en myndighed, der på egen hånd gennemfører grænsebevogtningsopgaver (grænsepoliti).

Se art. III-265, stk. 1, litra c, og stk. 2, litra b og d.

Det traktatfæstes endvidere i en ny bestemmelse, at den fælles politik om ydre grænsekontrol ikke berører medlemslandenes kompetence med hensyn til deres geografiske grænser i overensstemmelse med folkeretten. Se art. III-265, stk. 3.

Asyl og flygtninge

Retsgrundlaget om asyl og international beskyttelse indeholder formuleringer, der afspejler de foreliggende planer og mål, herunder etablering af et fælles europæisk asylsystem, der giver de berørte personer en ensartet status i hele EU og fastlægger fælles procedurer og standarder. Se art. III-266.

Indvandring

Forfatningstraktatens art. III-267 rummer en selvstændig bestemmelse om fælles indvandringspolitik. Som nyt element fremhæves bl.a. bekæmpelse af menneskehandel, især handel med kvinder og børn. Det bestemmes udtrykkeligt, at den fælles indvandringspolitik ikke berører medlemslandenes ret til at fastlægge, hvor mange der kan indrejse fra tredjelande for at søge arbejde som lønmodtager eller selvstændig erhvervsdrivende. Se art. III-267, stk. 1, 2 og 5.

Der tilføjes desuden et nyt, udtrykkeligt retsgrundlag om støtte og fremme af integration af tredjelandssstatsborgere med lovligt ophold. Retsgrundlaget omfatter ikke harmonisering af medlemslandenes love og administrative bestemmelser. Se art. III-267, stk. 4. EU beskæftiger sig allerede i dag i et vist omfang med integration.

7.3 Civilretligt samarbejde

Forfatningstraktaten understreger, at det civilretlige samarbejde drejer sig om spørgsmål med grænseoverskridende virkninger, navnlig når det er nødvendigt af hensyn til det indre markedes funktion. Det civilretlige samarbejde får samtidig en ny, mere fremtrædende placering som et selvstændigt traktatafsnit. Indholdsmæssigt er der primært tale om en konkretisering af EU's mål og beføjelser under den gældende traktat.

På det civilretlige område er Rådet allerede overgået til at vedtage retsakter med kvalificeret flertal med Europa-Parlamentet som medlovgi-